

NSPCC

**Còmhraidhean sìmplidh gus do chlann a
chumail sàbhailte o dhrabastachd**

EVERY CHILDHOOD IS WORTH FIGHTING FOR

D'AINM
FHÈIN

Buinidh an leabhran-iùil seo do

agus

AINM DO
PHÀISTE

Tha sinn uile airson ar clann a chumail sàbhailte
'S dòcha gun do bhruidhinn thu riutha mar-thà
mu rudan leithid a bhith a' dol tarsaing air rathad
gu sàbhailte. Ach an do bhruidhinn thu riutha mu
ciamar a dh'fhanas iad sàbhailte o ionnsaigh
dhrabasta? Tha fhios nach e seo còmhradh a bu
mhiann le pàrant sam bith dèanamh, ach saoilidh
sinn gum faodadh e bhith a cheart cho nàdarra 's
furasta dhut 's a tha bruidhinn mu
shàbhailteachd an rathaid.

'S e bruidhinn air BRIOGAIS a chanas sinn ris.
Tha BRIOGAIS a' toirt teachdaireachd
cudromach seachad do chlann cho òg ri ceithir
mar chuideachadh gus an cumail sàbhailte.

Sin an t-adhbhar do bheil sinn ag iarraidh air a h-uile pàrant **bruidhinn air BRIOGAIS** – oir, tha fhios gur e bruidhinn gu riaghailteach ri clann mu na teachdaireachdan cudromach seo a tha dha-rìribh cuideachail airson an cumail sàbhailte.

CARSON A
BHRUIDHNEAR
AIR BRIOGAIS?

Còmhradh a tha cudromach ri dhèanamh

Dh'haodadh tu bhith smaoineachadh: chan eil seo freagarrach dom phàiste-sa. Tha fhios nach iarradh pàrant sam bith smaoineachadh air an leithid: gum beanadh cuideigin gu drabasta ri am pàiste. Ach sin dìreach carson a tha e deatamach gu bheil an còmhradh seo agaibh – mar chuideachadh airson an cumail sàbhailte.

Tuigidh sinn cuideachd gum faodadh e bhith dùblanach dhut bruidhinn mun chuspair seo. Ach cha ruig e leas a bhith mar sin. Chaidh BRIOGAIS a dhealbhadh gu sònraichte – le taic o phàrantan is proifeiseantaich - a dhèanamh cinnteach gu bheil na còmhraighean seo cho furasta 's cho freagarrach 's a ghabhas do chlann a tha cho òg ri ceithir.

Chan eil BRIOGAIS a' tighinn air feise idir

Tha fhios gum faodadh tu faireachdainn gu bheil do phàiste ro òg airson bruidhinn mu dheidhinn feise. Agus sin carson nach luaidh BRIOGAIS oirre idir. 'S ann airson teachdaireachdan practaigeach a bheir fois-inntinn a tha seo, seach airson a bhith ag ionnsachadh mu dheidhinn feise.

Cha cleachd sinn faclan eagallach idir

Chan iarramaid riamh eagal a chur air do phàiste no a chur troimh-chèile. Tha Bruidhinn air BRIOGAIS a' cleachdadadh cainnt shìmplidh agus furasta do chlann gus misneachd is eòlas a thoirt dod phàiste airson fuireach sàbhailte.

*"Tha mi gu mòr airson
Bruidhinn air BRIOGAIS
a cleachdadadh coltach ri
bruidhinn air ciamar a thèid
iad tarsaing air an rathad gu
sàbhailte." Pàrant nighinn a
tha sia bliadhna a dh'aois*

A' lorg an ama cheart

Chan ionann gach teaghlaich
agus 's dòcha gum bi àm is
àite nan còmhraidhean seo an
crochadh ri aois do phàiste no
dè an ìreachd 's a tha e –
feumaidh e bhith nàdarra
dhasan is dhutsa.

A bheil thu a' lorg deagh
amannan tùiseachadh air na
còmhraidhean? Seo agad
corra eisimpleir a chaidh gu
math do phàrantan eile:

CUIN AN T-ÀM
CEART?

* Nuair a bhios tu a' lìonadh an tuba don phàiste agad, no ga chuideachadh le rudan leithid cur uime no a' cur sàbh air a' chraiceann.

* Tha astaran sa chàr nan deagh àm airson bruidhinn.

* Biodh sibh a' tilleadh dhachaigh on sgoil, no a' coiseachd gu na bùthan aig an deireadh-sheachdain, fairichidh sibh nas saoirsneile a' gabhail sràid is a' stòraidh ri chèile.

* 'S e àm air leth a th' ann an snàmh airson bruidhinn air na tha dìomhair fon bhriogais is deise-shnàimh agad.

* Ma fhuair iad leasan mu dhàimhean pearsanta aig an sgoil, faighnich dhaibh dè air a bheil cuimhne aca nuair a ruigeas iad an dachaigh.

* Ma ghabhas sibh an t-òran againn le cuideachadh an dineasair chàirdeil Briogasaurus, dh'fhaodadh sin a bhith feumail airson àm ceart a chruthachadh (faigh barrachd fios air taobh-duilleig 6).

* Ma tha am prògram Tbh as feàrr leotha a' dèiligeadh ri cuspair cugallach, brosnaich iad bruidhinn air rud sam bith a tha gan cur troimhe-chèile.

CIAMAR A LORGAS MI NA FACLAN CEART?

Toiseach-tòiseachaidh

'S tusa a roghnaicheas daonnan ciamar is cuin a bhruidhneas tu air BRIOGAIS led phàiste. Aig deireadh gnothaich, 's tu as fheàrr a tha eòlach orra.

Nuair a bhios tu deiseil leis a h-uile teachdaireachd (t-d 8-9) tha na 'foir-theagasan' againn ga dhèanamh nas fhagaòidhachadh bruidhinn air BRIOGAIS, le cuideachadh o ar dineasair càirdeil, Briogasaurus. Tro gheamaichean, òrain is gnìomhan leigidh iad fhaicinn na priomh-theachdaireachdan ann an dòighean spòrsail, inntinneach. Agus 's urrainn dhut tòiseachadh an-diugh...

Na foir-theagasan!

Thoir dhaibh ar **Bileag gleidhidh is ionnsachaidh don chloinn** a tha air an taobh eile – agus dèan spòrsail dhaibhe a bhith cuimhneachadh air na riaghailtean.

Is urrainn dod chloinn **Seinn le Briogasaurus** – tha an t-òran aige na dheagh-fhacal-toisich air na priomh-theachdaireachdan aig BRIOGAIS.

Gheibhear **Àm-cluiche le Briogasaurus** – air-loidhne, air tablaid no fòn, bheir an gèam an-asgaidh seo cothrom dhaibh air ball-bhasgaid is dàibheadh, 's iad ag ionnsachadh riaghailtean BRIOGAIS.

Lorg na foir-theagasan spòrsail seo aig nspcc.org.uk/pants

Ag iarraidh dòigh sgoinneil cuimhneachadh air na riaghailtean? **Tha pasgan Briogasaurus don chloinn** loma-làn spòrs, steigearan, crochadair dorais is comharra-leabhair. Iarr fear dhut fhìn aig nspcc.org.uk/shop

Tha a thìde ann bruidhinn air BRIOGAIS

Tha fios agad air na foirthagan agus cuin as fheàrr tòiseachadh air còmhradh led phàiste.

Tha thu a-nis deiseil airson na còig riaghailtean aig BRIOGAIS ionnsachadh don phàiste agad. Bheir sinn tro gach litir thu gus am bi fios agad air dè a chanas tu mu gach tè.

Is urrainn dhut cùisean a chur gu dol le bhith bruidhinn gu simplidh rid phàiste mu bhith a' fuireach sàbhailte - an uairsin thèid thu ann am barrachd doimhneachd nuair a bhios an dithis agaibh deiseil.

PRIVATES ARE PRIVATE! THA NA BUILL-DHÒMHAIR DIOMHAIR

ALWAYS REMEMBER YOUR BODY BELONGS TO YOU! CUIMHNICH DAONNAN GUM BUIN DO BHODHAIG DHUTSA

NO MEANS NO! THA CHAN EIL C'IAALLACHADH CHAN EIL

TALK ABOUT SECRETS THAT UPSET YOU! BRUIDHNN MU NA RUÐAN FALACHTA THA GAD CHUR TROIMH-CHÈILE

SPEAK UP, SOMEONE CAN HELP! BRUIDHNN GU H-ARD, CUIDICHIDH CUIDEIGIN THU

P

Tha na buill-dhiomhair diomhair

Dèan soilleir dod phàiste gu bheil am fo-aodach againn a' falach na buill-dhiomhair agus innis dè tha 'diomhair' a' ciallachadh.

Minich nach bu chòir do dhuine a bhith ag iarraidh sealltainn air no beantainn ri am buill-dhiomhair, no iarraidh orra sealltainn air no beantainn ris na buill-dhiomhair aig càch.

Dh'fhaoidte, uaireannan, gum feum dotairean, nursaichean no daoine san teaghach sin iarraidh orra. Minich gu bheil sin ceart gu leòr, ach gum bu chòir do na daoine sin innse carson, agus faighneachd a bheil e ceart gu leòr an toiseach.

A

Cuimhnich daonnan gum buin do bhodhaig dhutsa

Leig fios dod phàiste gum buin a bhodhaig dhasan, 's nach buin i do dhuine sam bith eile. Chan eil còir aig duine sam bith toirt orra rudeigin a dhèanamh a tha mi-chofhurtail dhaibh.

Ma dh'iarras cuideigin sealltainn orra no ma dh'fheuchas e làmh a chur fon bhriogais aca, feumaidh iad "Chan eil" a ràdh – agus innse do dh'inbheach anns a bheil earbsa aca. Dh'fhaoidte gur e duine dhen teaghach, tidsear, neach-taic no dotair a tha seo.

N

Tha chan eil a' ciallachadh chan eil

Dèan cinnteach gun tuig do phàiste gu bheil còir aige bhith ag ràdh 'Chan eil' ri làmh a bheanas ris an aghaidh a thoile – ged a b' e duine san teaghach no cuideigin air a bheil eòlas no gaol aige.

Tha smachd aig clann air am bodhaig agus cha bu chòir dha duine toirt orra rudan a dhèanamh sa bheil iad a' faireachdann mi-chofhurtail.

T

Bruidhinn air rudan falaichte a tha gad chur troimh-chèile

Minich dod phàiste gum bu chòir dha bruidhinn mu rudan a chuireas dragh air – agus nach bi e ann an trioblaid ged a dh'innseas e dè th' ann.

Minich dè tha eadar-dhealaichte mu rudan falaichte 'math' is 'dona'. Tha rudan falaichte dona a' cur bròn, dragh no eagal ort, ach dh'faodadh rudan falaichte math a bhith ann, leithid pàrtaidhean no prèasantan gun fhios do dhaoine eile airson iongnadh is toileachas a chur orra.

Bu chòir dhaibh rud falaichte sam bith innse aig a' cheann thall.

S

Bruidhinn gu h-àrd, is cuidichidh cuideigin thu

Innis dod chloinn gu bheil e daonnan math a bhith bruidhinn ri inbheach sa bheil earbsa aca, mu rud sam bith a tha a' cur bròn, iomagain no eagal orra, gus an urrainn dhaibh cuideachadh.

Cha ruig an neach-cuideachaидh a leas a bhith san teaghlaich. Dh'fhaodadh e bhith na thidsear no pàrant aig caraid, mar eisimpleir.

Cùm fois-inntinn riutha nach iadsan as coireach dhan trioblaid, ge be dè th' ann, agus nach bi iadsan ann an trioblaid airson a bhith a' bruidhinn a-mach.

Is urrainn dhaibh fònadh gu Chıldline cuideachd air 0800 1111 is cuidichidh neach cairdeil iad.

NA THA PÀRANTAN AG RÀDH MU DHEIDHINN BRIOGAIS

Bho chuir sinn BRIOGAIS air bhog bhruidhinn sinn ri iomadh pàrant a rinn an còmhradh seo...

“

Chleachd mi snàmh mar dheagh chothrom còmhradh a dhèanamh lem nighean a tha sia bliadhna a d'aois. Thòisich mi le ceist mu carson a tha briogais-shnàimh nam balach diofraichte o dheise-shnàimh nan caileag, agus thug sin sinn gu còmhradh mu dheidhinn diomhaireachd. Bha e na dheagh thoiseach-tòiseachaidh airson cuspair doirbh a thoirt a-steach gu furasta don chòmhradh.

Mamaidh Catriona

THA CÒRR IS 400,000 PÀRANT AIR BRUIDHINN MU BHRIOGAIS A-CHEANA, MAR SIN, THA FIOS AGAINN GU BHEIL E DHA-RIRIBH CUIDEACHAIL

“

Thug e misneachd mhòr dhomh na teachdaireachdan soilleir sa a chleachdadh lem phàiste a tha còig. Thuig esan na bha mi ag ràdh ris – aon latha thug e gàire orm an dèidh na sgoile nuair a sheas e agus a thuirt e gu moiteil "Tha fios agam gu bheil na tha fom bhriogais diomhair agus thuirt mi seo rim thidsear!"

Mamaidh Sam

“

Nan tachradh rudeigin uabhasach is cuideigin a' dol thar criochan le bodhaig mo nighinn, am biodh fios aice air dè a bu chòir dhi dèanamh? An innseadh i dhomh? Am biodh fiù 's fios aice gun robh e ceàrr?

Bha mi cho moiteil an dèidh a' chòmhraidaidh againn agus bha fois-inntinn orm nach do chuir mi an t-eagal oirre is nach robh mi air a h-inntinn a thruailleadh air dòigh air choireigin, ach mu dheireadh thall, gun robh mi air ceum cudromach a ghabhail ann a bhith ga cumail sàbhailte. Sin an t-adhbhar do bheil mi ag iarraidh a h-uile pàrant a bhith bruidhinn air BHRIOGAIS.

Mamaidh Mabel

MATH THU
FHÈIN!

Le tùiseachadh bruidhinn air BRIOGAIS led phàiste, tha thu a' gabhail ceuman fior chudromach gus a cumail sàbhailte. Bu chòir dhut a bhith moiteil às an rud miORBHAILEACH a rinn thu.

Ge-tà, cuimhnich nach e aon chòmhradh a-mhàin a tha seo. Is fheàrrde na còmhraidhean beaga seo a bhith agaibh tric agus an atharrachadh fhad 's a tha do phàiste a' fàs nas sine – daingnichear na teachdaireachdan is nìthear cinnteach gun tèid cuimhneachadh orra. Tagh na h-amannan a tha a' faireachdainn nàdarra dhut.

**Faigh an leabhran-iùil
BRIOGAIS as fheàrr dhut
fhèin**

Tha raon de leabhrain BRIOGAIS eile againn do phàrantan, luchd-cùraim is clann, nam measg, feadhainn ann an grunn diofar chànan is feadhainn do chiorramaich.

 Leabhran-iùil do luchd-cùraim-dalta

 Leabhran-iùil do phàrantan le ciorram ionnsachaidh

 Leabhran-iùil do phàrantan aig a bheil clann òtasamach

 Film do chlann bhodhar

**Lorgaidh tu iad seo aig
nspcc.org.uk/pants**

**Is dualtach dod phàiste
ceistean a bhith aige**
Ach na biodh dragh ort – 's urrainn dhuinn do chuideachadh leis na freagairtean. Gheibhear tòrr mòr fiosrachaidd is taic mu bhruidhinn air BRIOGAIS aig **nspcc.org.uk/pants**

Bruidhinn ruinne
Ma bhios tu idir feumach air còmhradh, tha sinn ann a latha 's a dh'oidhche. Cuir fòn gu 0808 800 5000 no p-dealain thugainn aig **help@nspcc.org.uk**

Còmhla ri chèile cuidichidh sinn clann a dh'fhuiling drabastachd le am beatha ath-thòiseachadh. Còmhla ri chèile curidh sinn dion air clann fo chunnart. Agus, còmhla ri chèile, lorgaidh sinn na dòighean as fheàrr air drabastachd cloinne a bhacadh uile gu lèir.

Ach cha ghabh seo tachairt às aonais do thaic-sa. Cuidichidh gach not a thogas tu, gach ath-chuinge ris an cuir thu d' ainm, gach mionaid dhed ùine le bhith a' dèanamh cinnteach gun urrainn dhuinn stri às leth gach leanaibh.

nspcc.org.uk

